

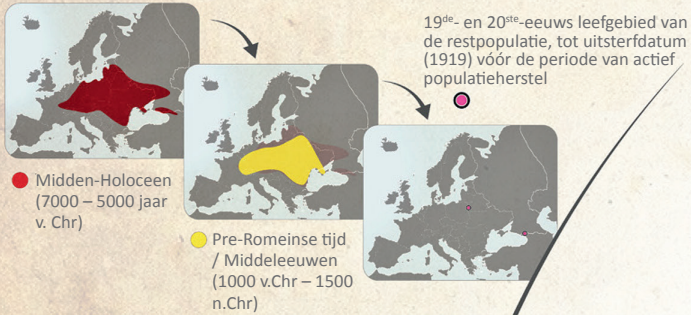
REFUGEE SPECIES

VOORBEELD VAN DE WISENT

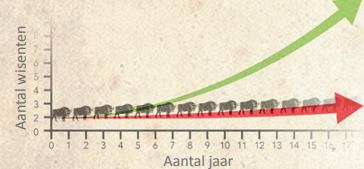
Refugee species (letterlijk: vluchtelingsoorten) zijn soorten die geen toegang meer hebben tot hun optimale, meest geschikte leefgebied, maar teruggedrongen zijn naar suboptimale leefgebieden. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de gezondheid en populatiedichtheid, met risico's voor het behoud van de soort. De morfologie en evolutionaire geschiedenis van wisenten maken duidelijk dat boshabitats, waar niet jaarrond genoeg voedselaanbod is, ongebruikelijke leefgebieden zijn. Om die reden is de wisent geïdentificeerd als vluchtelingsoort.

HOE WETEN WE DAT HET OM EEN VLUCHTELINGSOORT GAAT?

De soort is sterk afgenomen in zijn oorspronkelijke geografische leefgebied.

Onder suboptimale omstandigheden (rode lijn) herstelt de wisent langzaam; de aantallen dieren blijven laag.

Het huidige habitat van de wisent (bos) wijkt af van het habitat van zijn naaste verwant, de Amerikaanse bizon.

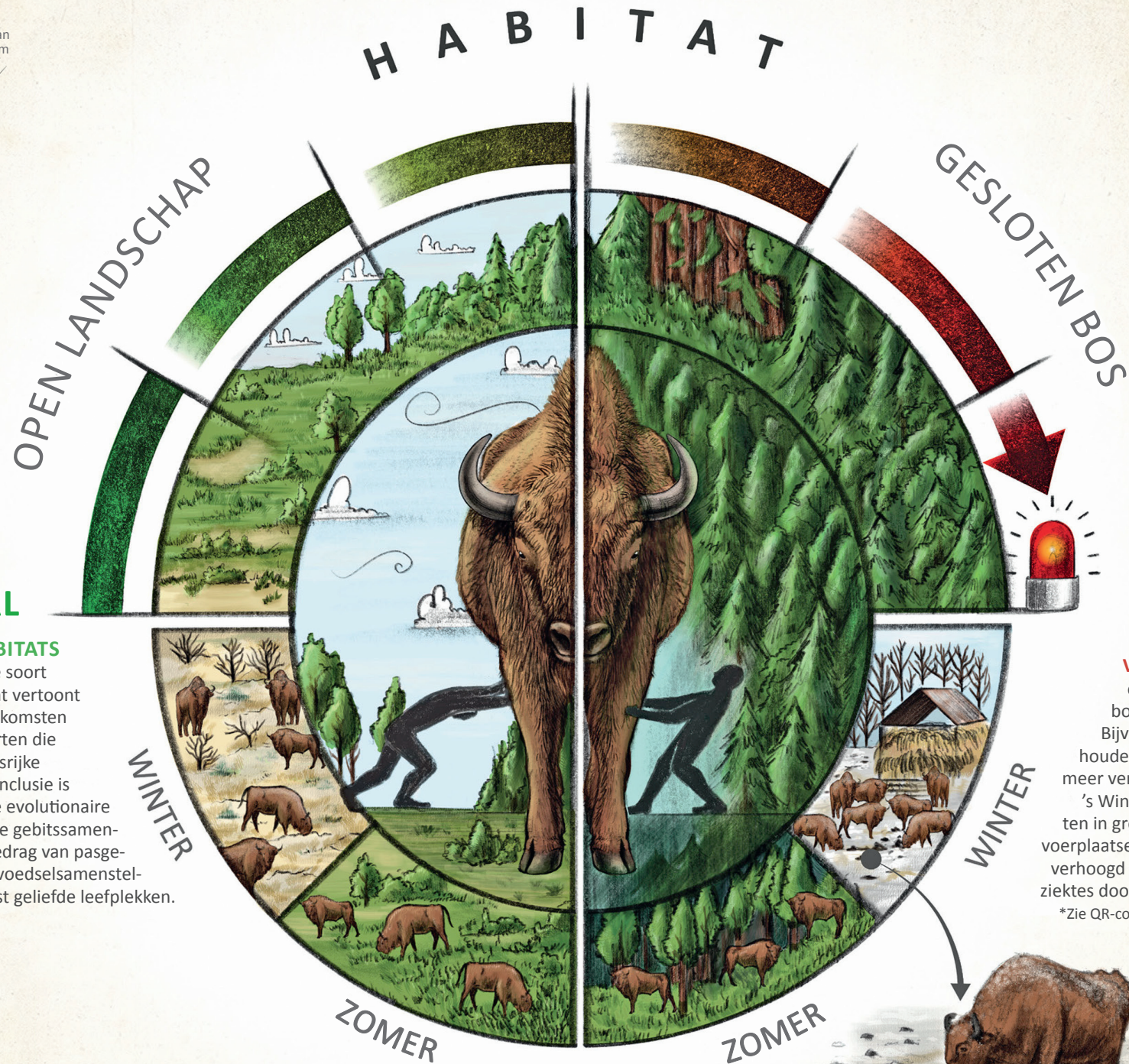
versus

De wisent leeft in gesloten bos

Resultaten van de analyse van de evolutionaire geschiedenis, ecologie en biogeografie (verspreidingspatronen), het leefgebied en gebruikte voedselbronnen.

Door het herintroduceren van populaties in zowel de verwachte optimale als suboptimale habitats kan hun habitat-specifieke fitheid gevolgd worden.

OPTIMAAL

In **OPTIMALE HABITATS** is de conditie van de soort maximaal. De wisent vertoont de meeste overeenkomsten met grazende soorten die leven in open, grasrijke habitats. Deze conclusie is gebaseerd op de evolutionaire ontwikkeling, de gebitssamenstelling, het gedrag van pasgeborenen, de voedselsamenstelling en meest geliefde leefplekken.

SUB-OPTIMAAL

De wisent werd **VERDRONGEN*** van het open landschap naar het bos (suboptimaal habitat). Bijvoeding moest hem daar houden, zodat er geen akkers meer vernield zouden worden. 's Winters hingen de wisenten in grote groepen rond de voerplaatsen waardoor ze een verhoogd **RISICO** liepen op ziektes door mestophoping.
*Zie QR-code voor de tijdlijn

WAAROM IS DE WISENT EEN SOORT VAN HET BOS?

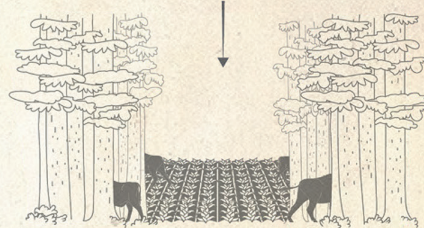
Om menselijke jacht te vermijden week de wisent uit naar het bos.

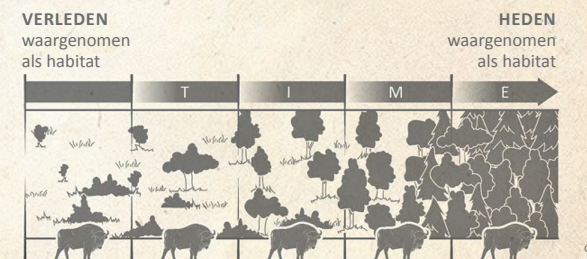
De wisent heeft van nature een voorkeur voor gebieden met open vegetatie, maar...

hij was verdreven naar het bos behalve door jacht ook door landbouw en veeteelt.

Het huidige leefgebied is beperkt tot bossen (suboptimale omstandigheden) en dat wordt volgehouden bij het beheer. Geleidelijke veranderingen van de natuurlijke omgeving van soorten worden aanvaard door gebrek aan ervaring of informatie uit het verleden. Dit is ook bekend als het **shifting baseline syndrome**.

ADVIES

Kortetermijnobservaties moeten niet de basis zijn voor het beheer van wisenten als bosspecialist. Deze soort is gebaat bij een langdurig en gedegen onderzoek en daarop gebaseerd beheer. Dit zou kunnen betekenen dat in sommige terreinen wordt afgezien van bijvoeren in de winter. Beheer moet de wisent en zijn leefomgeving als een geheel beschouwen.

RISICO!